

Herttoniemen kirkonkellojen jatkokäyttö

Herttoniemen seurakunnan seurakuntaneuvosto
05.05.2026
60/03.01.02/2026

Esittelijä Kirkkoherra, Herttoniemen seurakunta Helaseppä Minnamari

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto päättää

1)ainakin toistaiseksi säilyttää Herttoniemen kirkonkelloista pienimmän ja jatkaa sen sijoituspaikan selvittelyä toiveenaan, että kello voitaisiin ensisijaisesti säilyttää Leposaaren hautausmaan alueella

2)ettei sillä ole vaatimuksia kahden isomman kirkonkellon jatkokäytön osalta

Käsittely

Päätös

Päätöshistoria

Seurakuntaneuvosto käsitteli ensimmäisen kerran maaliskuun 2026 kokouksessaan (§27/2026) Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöosaston esittämää kysymystä, onko sillä vaatimuksia Herttoniemen kirkonkellojen jatkokäytön suhteen.

Asia palautettiin tuolloin valmisteluun sen selvittämiseksi voisiko seurakunta säilyttää vähintään yhden kellon seurakunnan alueella, esimerkiksi Kulosaaren hautausmaalla.

Selostus

Herttoniemen seurakuntaneuvosto käsitteli ensimmäisen kerran maaliskuun 2026 kokouksessaan (§27/2026) Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöosaston esittämää kysymystä, onko sillä vaatimuksia Herttoniemen kirkonkellojen jatkokäytön suhteen.

Asia palautettiin tarkempaan valmisteluun sen jälkeen, kun seurakuntaneuvosto käymänsä lähetekeskustelun pohjalta oli esittänyt toiveenaan sen selvittämistä, olisiko vähintään yksi kirkonkelloista mahdollista säilyttää seurakunnan alueella ja erityisesti osana Kulosaaren hautausmaata.

Kellotornissa on kolme kelloa, jotka painavat noin 700 kg, 350 kg ja 250 kg. Pronssiset kellot ovat vuodelta 1958 ja ne on valanut saksalainen kellovalimo Rincker. Kelloja ei ole jatkossa mahdollista säilyttää purettavan kirkon tontilla, sillä kirkon ja kellotornin purun jälkeen Helsingin seurakuntayhtymä luopuu kyseisestä kaupungin vuokratontista kokonaan.

Mikäli seurakunnalla ei ole kellojen suhteen vaatimuksia, Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöosasto tarjoaa mahdollisesti kelloja muille seurakunnille tai vaihtoehtoisesti kirkonkellomuseoon.

Kirkonkellojen sijoittamista Kulosaaren hautausmaalle eli Leposaareen on ehdotettu Helsingin seurakunnan kiinteistöosastolle ja käyty asiasta keskusteluja

kiinteistöjohtaja Osmo Rasimuksen, Herttoniemen purun suunnittelusta vastaavan projektipäällikkö Matti Prihan, hautaustoimen päällikkö Teemu Kylmäkosken ja Hietaniemen hautausmaan ylipuutarhuri Marja Varjoniemen kanssa. Varjoniemi toimii myös Kulosaaren hautausmaasta vastaavana ylipuutarhurina. Lisäksi keskusteluun on ottanut kantaa muun muassa Kirkkohallituksen yliarkkitehti Edla Mäkelä.

Esille on noussut ehdotus, että mahdollinen pienimmän kirkonkellon jatkokäyttö kytkettäisiin Kulosaaren hautausmaahan ja Leposaaren kappelin 100-vuotisjuhliin 2027. Perusteluna ratkaisulle on, että Kulosaaren hautausmaa yhdistää seurakunnan kaikkia alueita yhteisenä hiljentymisen ja muistelun paikkana. Kulosaaren hautausmaa tarjoaisi myös riittävän arvokkaat puitteet Herttoniemen kirkon säilytettävälle kellolle. Hautausmaakappelin 100-vuotisjuhlavuosi taas loisi kirkonkellon uudelle käyttönotolle tai muistelupaikalle erityisen hienot puitteet.

Kirkkohallituksesta saadun tiedon mukaan Kulosaaren siunauskappeli ei ole kirkkolailla suojeltu, koska se on rakennettu vuoden 1917 jälkeen. Näin ollen siunauskappelin pihapiiriäkään ei ole kirkkolailla suojeltu, joten kyseessä ei ole myöskään olennainen muutos suojellussa kirkkopihassa.

Kellotapulien tai vastaavan rakentamiseen seurakunta ei siten tarvitse nykyisen kirkkolain mukaan kirkkohallituksesta lupaa. Rakennusvalvonnan lupa kuitenkin tarvitaan.

Alustavan tiedon mukaan mahdollinen rakennuskustannus tulisi kokonaan Herttoniemen seurakunnan maksettavaksi, jollei se itse löydä rakentamiseen muuta rahoituslähdeä. Tämän hetken karkea kustannusarvio vaihtelee muutamista kymmenistä tuhansista euroista yli sataan tuhanteen euroon.

Mahdollisten rahoituslähteiden, tarvittavien lupien ja suunnitelmien edistäminen vaatii vielä runsaasti lisää aikaa. Seurakunnan päätöksenteon näkökulmasta kiireellisin asia onkin nyt sen linjaaminen, päättääkö seurakunta tässä vaiheessa säilyttää yhden tai useamman kellon ja osoittaa niille Herttoniemen kirkon purun alettua väliaikaisen säilytyspaikan ja/tai päättääkö se luopua osasta tai kaikista kirkonkelloista kokonaan siten, että seurakuntayhtymän kiinteistöosasto voi päättää kellojen loppusijoituspaikasta.

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Lisätiedot

Kirkkoherra Minnamari Helaseppä
p. 09 2340 3302, minnamari.helaseppa@evl.fi

Jakelu

Osmo Rasimus, kiinteistöjohtaja